

۱۳۹۹-۹

ارغنون سوم
سومین قانون اندیشه
کتابی برای حل اسرار جهان هستی

نویسنده
پروفسور پنسکی

ترجمه
محمدتقی بهرامی حرّان

سرشناسه	: اوسپنسکی، پیوتر دمیانوویچ، ۱۸۷۸ - ۱۹۴۷ م.
عنوان و نام پدیدآور	: ارغنون سوم: سومین قانون اندیشه، کلیدی برای حل اسرار جهان هستی/ نویسنده پ.د اوسپنسکی؛ ترجمه محمدتقی بهرامی حران
مشخصات نشر	: تهران: بی.بی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۴۵۴ ص؛ ۱۴×۵/۲۱ س.م.
شابک	: 978-600-94536-6-5
نوعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان " Tertium Organum : the third canon of thought, a key to the enigmas of the world به فارسی ترجمه شده است.
یادداشت	: عنوان اصلی: Tertium organum.
یادداشت	: چاپ قبلی: چاپ و نشر بنیاد، ۱۳۷۰.
عنوان دیگر	: سومین قانون اندیشه، کلیدی برای حل اسرار جهان هستی.
موضوع	: بعد از
موضوع	: آگاه
شناسه افزوده	: بهرامی، ن.، محمدتقی، ۱۳۱۴ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۷۹B ۱۳۹۵۴ / ۵۸۵۲
رده بندی دیویی	: ۱۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۵۸۱۰۰

آدرس: خیابان انقلاب - خیابان ابوریحان - خیابان وحید نظری - پلاک ۳۰ - طبقه همکف
تلفن: ۶۶۹۷۳۸۲۱ - ۶۶۹۷۳۸۲۰ - ۶۶۹۷۳۸۲۰ - ۶۶۴۶۶۷۱۰

ارغنون سوم (سومین قانون اندیشه، کلیدی برای حل اسرار جهان هستی)
نویسنده: پ.د. اوسپنسکی

مترجم: محمدتقی بهرامی حران

ویراستار: ایراهیم صفار کاخکی

چاپ: اول - ۹۵

تیراژ: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۳۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۳۶-۵-۸

مرکز پخش: ۰۹۱۲۳۳۴۷۰۳۶

انتشارات جاجرمی
www.jajarmipub.com

خیابان انقلاب - خیابان وحید نظری - خیابان ابوریحان

پلاک ۳۰ - طبقه همکف

تلفن: ۶۶۹۷۳۸۲۱ - ۶۶۹۷۳۸۲۰ - ۶۶۹۷۳۵۰۲

فهرست

۱۳

پیش گفتار

۱۷

فصل اول:

چه چیزهایی را می‌شناسیم و چه چیزهایی را نمی‌شناسیم؟ یافته‌های معلوم و مجهول ما. کمیتات مجهولی که به جای کمیات معلوم پذیرفته‌ایم. ماده و حرکت. فلسفه تحصیلی به کجا رسیده است؟ این همانی کمیات مجهول: $X=Y$ و $Y=X$ آن چه واقعاً می‌شناسیم چیست؟ محدود شعور در ما و در جهان خارج از ما. ثنوی مذهبی یا وحدت‌گرایی؟ شناخت ذهن و عین. علل احساس‌ها در کجا نهفته‌اند؟ نظام کانت. زمان و مکان. مشاهده ماخ. آن چه فریادها در روایت با آن کار می‌کند.

۳۳

فصل دوم:

نگرشی جدید به مسأله کانت. تارهای هین‌تن. «حس مکان» و تکامل آن. روشی برای تقویت حس بعد چهارم از طریق تمرین با شعب‌های چندرنگ. مفهوم هندسی مکان. سه عمود. چرا تنها سه عمود وجود دارد؟ می‌توانیم چیز موجود را با سه عمود اندازه گرفت؟ امور فیزیکی مابعدالطبیعی. نشانه‌های وجود. واقعیت‌های شبه‌ها. دلایل نافی بر وجود ماده و حرکت. ماده و حرکت، مانند «خیر و شر» مفاهیمی عیناً متعلق‌اند.

۴۹

فصل سوم:

از بررسی روابط هندسی در محدوده مکان خود درباره بعد چهارم چه می‌توانیم بیاموزیم؟ رابطه جسم سه بعدی با جسم چهار بعدی چه باید باشد؟ جسم چهار بعدی به مثابه اثر حرکت جسم سه بعدی در جهتی که در آن نمی‌گنجد. یک جسم چهاربعدی متشکل از بی‌نهایت جسم سه بعدی است. جسم سه بعدی به مثابه مقطعی از یک جسم چهاربعدی. اجزا و کل اجسام در سه و چهار بعد. مقایسه‌ی ناپذیر بودن جسم سه بعدی با جسم چهار بعدی. اتم مادی مقطعی از یک خط چهار بعدی است.

بعد چهارم ممکن است در چه جهتی قرار داشته باشد؟ حرکت چیست؟ هر حرکت شامل دو نوع است: حرکت در مکان و حرکت در زمان. زمان چیست؟ حال، گذشته و آینده. نظر وونت درباره شناخت حسی، جست‌وجو بر بهنه حیات با چشمان بسته، چرا گذشته و آینده را نمی‌بینیم؟ امتداد جدیدی در مکان و حرکت در آن مکان، دو اندیشه‌ی مندرج در مفهوم زمان. زمان به مثابه بعد چهارم مکان. ممتنع بودن درک مفهوم بعد چهارم بدون تصور حرکت، تصور حرکت و «حس زمان»، «حس زمان» به مثابه حد (سطح) حس مکان. نظر وونت دربارۀ تحویل زمان به مکان در بعد چهارم، هینتن و قانون سطوح، اثر به مثابه سطح.

مکان چهار بعدی جسم زمان، نگا شاریرا، صورت جسم انسان از تولد تا مرگ، مقایسه ناپذیری جسم در بعدی، جسم چهاربعدی، مقادیر متغیر نیوتن، غیرواقعی بودن مقادیر ثابت در جهان ما، دست راست و چپ در مکان سه بعدی و چهار بعدی، تفاوت‌های میان مکان سه بعدی و مکان چهار بعدی، در مکان متفاوت، بلکه دو شیوه‌ی متفاوت ادراک از فقط یک جهان.

روش‌های پژوهش مسأله‌ی ابعاد عالی‌تر، مقایسه میان جهان‌های خیالی دارای ابعاد عالی‌تر، جهان یک بعدی بر روی یک خط، «مکان» و «زمان» یک جسم یک بعدی، جهان دوبعدی بر روی یک سطح، «مکان» و «زمان»، «اتر»، «ماده»، «حرکت» یک موجود دوبعدی، «واقعیت» و «پندار» بر روی یک سطح، ممتنع بودن رؤیت یک «راویه»، ممتنع بودن درک موجود دوبعدی از عملکردهای اشیای جهان ما، پدیدارها و ذوات معقول موجود دوبعدی، چگونگی امکان درک یک موجود سطح‌زی از بعد سوم.

ممتنع بودن تعریف ریاضی ابعاد، چرا علم ریاضی ابعاد را درک نمی‌کند؟ ماهیت کاملاً قراردادی تعیین ابعاد به واسطه توان‌ها، امکان تصور تمام توان‌ها روی یک خط، کانت و

لوباچوسکی. تفاوت میان هندسه غیر اقلیدسی و فراهندسه. در صورت صحت نظرات کانت، در کجا باید به جست‌وجوی تبیین سه بعدی بودن جهان پردازییم؟ آیا نباید شرایط سه بعدی بودن جهان را در افزار ادراکی خود، در ذهنمان پیدا کنیم؟

فصل هشتم:

۱۰۹

افزار درک‌کننده‌ی ما... احساس. تصور، مفهوم، هنر به مثابه زبان آینده. سه بعدی بودن جهان به چه حد به خواص افزار درک‌کننده‌ی ما بستگی دارد؟ با چه وسیله‌ای می‌توان این سبکی را ثابت کرد؟ در کجا می‌توان تأییدی واقعی برای این بستگی به دست آورد؟ روان‌شناسان جانوران وجه افتراق آن با روان‌شناسی انسان، بازتاب، تحریک‌پذیری یاخته، غریزه لذت، تفکر عاطفی، نبودن مفاهیم، زبان جانوران، منطق جانوران، مراتب متفاوت هوش جانوران، غاز، گربه، سگ و میمون.

فصل نهم:

۱۳۱

درک جانوران و انسان از جهان، تمایزات جانوران و فقدان احاطه آن‌ها بر مدرکات حسی. جهان سطوح متحرک، زوایا و انحنای متغیّر، حرکت، بعد سوم به مثابه حرکت. ظهور جهان سه بعدی ما به صورت دوبعدی برای جانوران، جانوران به مثابه موجودات واقعی دوبعدی، جانوران پست‌تر به مثابه موجودات یک بعدی، زمان و مکان یک حلزون، حس زمان به مثابه یک حس مکان مبهم، زمان و مکان یک تغییر جهان با تغییر افزار ذهنی. اثبات مسأله کانت. جهان سه بعدی چون یک تصور محرم.

فصل دهم:

۱۴۹

درک مکانی زمان، زوایا و انحنای چهاربعدی در زندگی ما، آیا حرکت در جهان وجود دارد یا نه؟ حرکت مکانیکی و «حیات». پدیده‌های زیستی به مثابه تظاهرات حرکت موجود در مکان عالی‌تر. تکامل احساس مکان، تقویت احساس مکان و تضعیف احساس زمان، تحول احساس زمان به احساس مکان، نارسایی‌های مشهود در مفاهیم و زبان ما، نیاز به یافتن روشی برای بیان مفاهیم زمان به طریق مکانی، علم در بعد چهارم، جسم چهار بعدی، محیط چهاربعدی.

۱۶۵

فصل یازدهم:

علم و مسأله بعد چهارم. مقاله‌ای که استاد ن. ا. اوموف در سال ۱۹۱۱ زیر عنوان «ویژگی‌های خاص مسائل تفکر طبیعی - علمی معاصر» در مجمع مندفیف قرائت کرد. فیزیک جدید، نظریه الکترومغناطیس، اصول نسبیت، کارهای اینشتاین و مین کوفسکی، وجود همزمان گذشته و آینده، اکنون ابدی، کتاب وان مانن درباره‌ی تجارب نهان‌گرایی، نمودار یک شکل چهاربعدی.

۱۸۳

فصل دوازدهم:

تحلیل پدیدها، چه چیزی مراتب مختلف پدیدارها را برای ما تعیین می‌کند؟ روش‌ها و شکل‌های غذا، پدیدارهای یک مرتبه به مرتبه‌ی دیگر، پدیدارهای حرکت، پدیدارهای حیات، پدیدارهای نور، مسأله مهم درک ما از جهان؛ چه نوع پدیدارهایی اصلی‌اند و پدیدارهای دیگر را به وجود می‌آورند؟ آیا حرکت می‌تواند در آغاز هر چیزی وجود داشته باشد؟ قوانین تبدیل انرژی، تبدیل ماده و آزادسازی انرژی نهفته، نیروهای آزادکننده‌ی گوناگون انواع مختلف پدیدارها، نیروی مکانیکی، نیروی یک یاخته‌ی زنده و نیروی یک فکر، پدیدارها و ذوات معقول در جهان.

۱۹۱

فصل سیزدهم:

جنبه آشکار و نهفته حیات، تحصیل‌گرایی به مثابه بررسی پدیدهای حیات، چه چیزی «دوبعدی بودن» فلسفه تحصیلی را تشکیل می‌دهد؟ رویارویی، بررسی که بر روی یک سطح مستوی به صورت توالی فیزیکی واحد است، نهرهای جاری در زیرین، از بررسی حیات به عنوان یک پدیدار چه چیزی می‌توان دریافت، جهان مصنوعی علم، عدم وجود پدیدارهای کامل و منفرد در عالم واقع، معنای جدیدی از جهان.

۲۰۷

فصل چهاردهم:

آواهای سنگ‌ها، دیوار کلیسا و دیوار زندان، دکل کشتی و چوبه‌ی دار، سایه‌ی جلد و سایه‌ی قدیس، روح جلد و روح قدیس، ترکیبات متفاوت پدیدارهایی که در مکان عالی‌تری می‌شناسیم، همبستگی پدیدارهایی که به ظاهر جدا می‌آیند و تفاوت میان پدیدارهای ظاهراً مشابه، چگونه باید به جهان ذوات معقول نزدیک شویم؟ درک امور در

خارج از مقولات زمان و مکان. واقعیت متعدد «شکال سخن». درک نهان گریانه انرژئی. نامه یک نهان گرای هندو. هنر به مثابه شناخت جهان ذوات معقول. آنچه می بینیم و آنچه نمی بینیم. مقاضیه افلاطون درباره مغاره.

فصل پانزدهم: ۲۲۱

نهان گرایی غیبی و عشق. عشق و مرگ. نگرش های متفاوت به مسائل مرگ و مسائل عشق. درک ما از عشق فاقد چه چیزی است؟ عشق به منزله امری معمولی و پدیده ای رایج. امکان درک مذهبی عشق. نیروی آفرینندگی عشق. نفسی عشق. گریز از عشق. «عشق و رها» «بخشاز» عشق. نیچه و ادوارد کارپنتر درباره ی عشق چه می گویند؟

فصل شانزدهم: ۲۳۱

جنبه پدیداری و عقلی انسان. «انسان فی نفسه». جنبه درونی انسان را چگونه می شناسیم؟ آیا در شرایط مکانی شیر باغ خان نود، می توانیم پی به وجود شعور ببریم؟ مغز و شعور. وحدت جهان. ناممکن بودن منطقه وجود همزه ان روح و ماده. یا همه چیز روح و یا همه چیز ماده است. کنش های معقول و غیر معقول در طبیعت و در حیات انسان. آیا کنش های معقول می توانند در کنار کنش های غیر معقول وجود داشته باشند؟ جهان به مثابه یک بازیچه ی مکانیکی که تصادفی پدید آمده است. عدم امکان شعور در یک عالم مکانیکی. عدم امکان مکانیکی بودن در صورت وجود شعور. واکاوی برآمد شعور انسان با نظام مکانیکی. شعور دیگر مقاطع عرضی جهان؛ چگونه می توان آن را شناخت؟ نظر کانت درباره ی «روح». اسپینوزا و شناخت جهان نامرئی. ضرورت تعریف عقلان وجود ممکن و ناممکن در جهان ذوات معقول.

فصل هفدهم: ۲۵۹

عالم زنده و عاقل. شکل ها و خطوط مختلف عقل. طبیعت جاندار. روح سنگ ها و روح درختان. روح یک جنگل. «من» انسانی به مثابه یک عقل جمعی. انسان به منزله ی موجودی پیچیده. «نوع بشر» همچون یک موجود روح جهان. چهره ی ماهادوا. جیمز و جهان جاندار. عقاید فخنر، «زند اوستا». زمین زنده.

عقل و حیات. حیات و شناخت. هوش و عواطف. عاطفه به مثابه افزار شناخت. تکامل عواطف از دیدگاه شناخت. عواطف پاک و عواطف ناپاک. عواطف شخصی و فوق شخصی. حذف عنصر خودی به مثابه وسیله تقرّب به شناخت راستین. «چون خردسالان باشید...» «خوشا به حال پاکدلان...». ارزش اصول اخلاقی از دیدگاه شناخت. کاستی‌های خردگرایی «بی‌باکی‌ها» به مثابه گل سرسبز فرهنگ عقلی. خطرهای اخلاق‌گرایی. زیبایی‌گرایی اخلاقی. دین و هنر به مثابه شکل‌های انتظام‌یافته شناخت عاطفی. شناخت خدا و شناخت جایی.

روش عقلانی. شناخت عینی. حدود شناخت عینی. امکان گسترش شناخت از طریق کاربرد روش روان‌شناسی. مدل‌های جدید شناخت. عقاید افلوپتین. شکل‌های گوناگون شعور. خواب (حالت بالقوه شرر)، رؤیا (محو محاط در خود، منعکس از خود)، شعور بیدار (احساس تنوعی مذهبانه چهار)، خدا (از خود به خود شدن)، توری یا (شعور مطلق به همه همچون شعور به خود). «قطره جان» و «نیروانا».

احساس لایتناهی. نخستین آزمون یک نوایمان. اندوه حلال. فزونی. فقدان هر چیز واقعی. در صورتی که جانوری انسان شود چه چیز را تجربه خواهد کرد؟ ول به منطق جدید. منطق ما به مثابه روبنای مشاهده قوانین جهان پدیده‌ای. ناشایستگی برای بررسی جهان ذوات معقول. نیاز به منطق جدید. اصول متعارضه‌ی مشابه در منطق ریاضیات. دو ریاضی ریاضیات مقادیر واقعی (بی‌نهایت و متغیر)؛ و ریاضیات مقادیر فرضی. سیر واقعی (محدود و ثابت). اعداد فراکرانی - اعداد فراتر از بی‌نهایت. ممکن بودن بی‌نهایت‌های متفاوت.

ضرورت کنار نهادن منطق پدیدارهای مان به منظور رهیافتی به کُنْه شیء. علم باید بپذیرد که ما تنها از طریق شعر و عرفان به جهان علل تقرّب می‌جویم. برای چیرگی بر وحشت

بی‌نهایت، آمادگی از راه ایمان و عشق لازم است. معنی واقعی «مسکین در روح»، «ارغنون»، ارسطو «ارغنون جدید» بیکن و «ارغنون سوم» که هرچند غالباً مورد توجه قرار نگرفته، پیش از آن دو وجود داشته و کلیدی برای فتح باب جنبه نهفته‌ی حیات است. ضرورت کنار گذاردن «بت‌های» دویعدی‌مان و سعی در احصای خاصه‌های جهان علل.

۳۴۵

فصل بیست و دوم:

حکمت الهی ماکس مولر. هند باستان. فلسفه و دانتا. تات توام آسی درک از طریق شعور
سط یافته به مثابه یک واقعیت. عرفان اعصار و اشخاص مختلف شباهت تجارب. «ارغنون
بیم» در سبب کندی برای عرفان. نشانه‌های جهان ذوات معقول. رساله‌ی افلوطین «در
باب زیبایی و حول» به مثابه‌ی یک دستگاه منطق برتر که مفهوم نیست. اشراق یاکوب
بوهمه. «چشم‌پند» که هر تارش یک آلت جداگانه و کل آن فقط یک چنگ است.
عرفان فیلوکالیا، سانس آو، روشوس و دیگران. کلمنت اسکندرانی. لاثو - تسو و چوانگ -
تسو. «توری بر فراز راه» و «اوس سوت». عارفان مسلمان. شعر صوفیان. حالات عرفانی
حاصل از مواد مخدر. مکاشفات در حالت بی‌حشی. آزمایش‌های استاد جیمز. نظر
داستایفسکی درباره‌ی «زمان» («بیه»).

۴۰۱

فصل بیست و سوم:

«شعور کیهانی» دکتر بوک. سه شکل شعور بر طبق چهار مراتب. شعور ساده یا شعور
جانوران. خودآگاهی یا شعور انسان. شعور کیهانی، مراد از چیست؟ احساس، تصوّر،
مفهوم، درک اخلاقی برتر - درک خلاق. دارندگان شعور کیهانی چگونه به معرفت نیک و
بد، مسیح و نجات انسان. تفسیرهایی درباره کتاب دکتر بوک. تولد از دل جدید. ده نژاد.
انسان برتر. جدول چهار شکل تظاهر شعور.

۴۴۳

خاتمه

۴۴۹

نمایه

پیش‌گفتار

ارغون سوم، نخستین اثر از آثار بزرگ اوسپنسکی^۱، نخستین بار در سال ۱۹۱۲ در سن پترزبورگ به چاپ رسید و چهار سال بعد دومین چاپ تجدیدنظرشده‌ی آن در پتروگراد^۲ انتشار یافت. سال از انقلاب مارس ۱۹۱۷ روسیه وقتی نیکلاس بسارابوف^۳ به ایالات متحده مهاجرت کرد، نسخه‌های از دومین چاپ را با خودش به آنجا برد و در سال ۱۹۲۰ با همکاری کلو-براگدون^۴ آن را ترجمه کرد و در مؤسسه انتشارات می‌نس^۵ که به برآگدن تعلق داشت، به چاپ رساند. در آن زمان در ایالات متحده هیچ‌کس نمی‌دانست که آیا اوسپنسکی از جنگ جهانی اول، انقلاب روسیه و یا پس از به قدرت رسیدن بلشویکها در اواخر آن سال، جان سالم به در برده است یا نه؟ در واقع اوسپنسکی در سال ۱۹۱۶ تصمیم گرفته بود که روسیه را به مقصد یک کشور بی‌طرف ترک کند، اما به جای این کار، به جنوب سفر کرد و مانی^۶ گورجی‌یف^۷ ماند. در سال ۱۹۲۰ اوسپنسکی از طریق یکاترینودار و رستوف واقع بر ساحل دریای آزوف عازم اودسا شد و از آنجا به استامبول رفت؛ در آنجا دریافت که ارغنون سوم را بسارابوف و برآگدن به انگلیسی ترجمه و منتشر کرده‌اند، او پس از شعله‌ور شدن آتش جنگ جهانی اول در پاییز ۱۹۱۴، در راه بازگشت خود به روسیه از طریق هندوستان و سیلان، با کاروان سیاحتی

1. Ouspensky

2. Nicholas Bessaraboff

3. Claude Bragdon

4. Manas Press

5. Gurdjeff

بین کشورها به سفر ادامه داد و با این کاروان ابتدا به لندن رفت و در آنجا برای انتشار کتابهای خود پس از پایان جنگ قرارو مدارهایی گذاشت؛ اما شش سال بعد که مطلع شد «ارغنون سوم» قبلاً در ایالات متحده ترجمه و منتشر شده است وضع را پذیرفت و برای چاپ دوم آن که در سال ۱۹۲۲ به وسیلهی مؤسسه آلفرد نایف^۱ انتشار یافت، مقدمه‌ای نوشت.

در اوت ۱۹۲۱ اوسپنسکی به لندن رفت و تا بیست سال بعد در آنجا با عده‌ای از شاگردان خود در ترجمه‌ی انگلیسی کتابهای «طرح جدید عالم»^۲؛ «بخش‌هایی از آثارش ناشناخته»^۳، (عنوان دیگر آن «در جست‌وجوی اعجاز»)^۴، «زندگی شخصیت‌انگیز ایوان اوسوکن»^۵ و «ارغنون سوم» کار کرد. ترجمه «ارغنون سوم» از روی چاپ دوم روسی کتاب، به خانم ی. کادلوبوفسکی^۶ واگذار شد و نویسنده قسمت زیادی از ترجمه را تأیید کرد. اما کار ترجمه هنوز به پایان نرسیده بود که نویسنده درگذشت (سال ۱۹۴۷). خانم کادلوبوفسکی، که قبلاً رهنمودهای دقیقی از نویسنده گرفته بود، بر اتمام کار دست نگذاشت. ترجمه جدید ابتدا در شهر کیپ تاون^۷ آفریقای جنوبی، به وسیلهی فیرفکس پال^۸ در «مطبخانه‌ی خصوصی وی موسوم به انتشارات استارتن»^۹ فقط در بیست و یک نسخه چاپی دست‌نویسی آماده شد. بعدها در سال ۱۹۶۱، به همت شاگردان علاقه‌مند به افکار اوسپنسکی، متن خلاصه شده‌ای از آن حروفچینی دستی شد و از یک گیل^{۱۰} آن را با حرف‌های ده مخصوص روزنامه‌هاست

1. Alfred knoph
2. A New model of the universe
3. Fragments of an unknown teaching
4. In Search of the Miraculous
5. Strange life of Ivan Osokin
6. E. Kadlobovsky
7. Cape Town
8. Fairfax Hail
9. Stourtom Press
10. Eric Gill

به چاپ رساند. نه این چاپ یکصد نسخه‌ای و نه چاپ پیشین، هیچ‌کدام برای فروش عرضه نشدند.

در سال ۱۹۷۸ اقبال روزافزونی که به کار اوسپنسکی وجود داشت، با تدوین مجموعه‌ی یادبود پ.د. اوسپنسکی در «بخش آرشیو و نسخ خطی کتابخانه‌ی دانشگاه ییل» به ظهور رسید، از این رو، چنین احساس شد که برای عرضه‌ی ترجمه‌ی تجدیدنظرشده‌ی کاملی از این اثر به جامعه، فرصت مناسبی فرا رسیده است.

www.ketab.ir